

«Nursultan 77» балабақшасы

Конвенция және бала құқығы

Дайындаған: балабақша әдіскері Л.Т.Табышева

2025-2026 оқу жылы

Балабақшада бала құқығын білу және қорғау — баланың жеке тұлға ретінде қалыптасуына, өмір сүруіне, денсаулығына, білім алуына және қауіпсіздігіне (ар-ождан, зорлық-зомбылықтан қорғану) кепілдік береді. Негізгі құқықтарға білім алу, демалу, медициналық көмек және өз ойын білдіру құқығы жатады.

Балабақшада бала құқықтарын қорғаудың негізгі бағыттары:

- **Қауіпсіз орта:** Балабақша мекемесі баланың дене бітімі мен психикалық денсаулығына зиян келтірмейтін қауіпсіз жағдай жасауға міндетті.
- **Тәрбие және оқыту:** Баланың дамуына, қабілеттерін ашуға, мемлекеттік стандартқа сай білім алуына жағдай жасау.
- **Жеке тұлғаны құрметтеу:** Баланың намысына тиюге, дене жазасын қолдануға немесе кемсітуге тыйым салынады.
- **Ата-ана мен тәрбиеші бірлестігі:** Бала құқықтарын сақтауда ата-аналар мен мектепке дейінгі мекеме қызметкерлерінің жауапкершілігі мен тығыз байланысы.

Бала құқығын балабақшада білу және түсіндіру:

- Балаларға олардың құқықтарын ойын, ертегілер, және арнайы сабақтар (мысалы, "Құқығыңды біл") арқылы жеңіл түрде түсіндіру.
- Баланың өз пікірін білдіру құқығын құрметтеу.

Негізгі құқықтар

- **Өмір мен денсаулық:** Баланың өмірі мен денсаулығына қауіпсіз жағдай жасау.
- **Қадір-қасиет:** Дәрекілік пен қорлаудан, тән және жан жарақатынан қорғалу.
- **Жеке басы:** Кемсітушілікке жол бермеу.
- **Демалыс пен ойын:** Ойын ойнауға және тынығуға уақыт бөлу.
- **Пікір айту:** Өз ойын еркін жеткізу.

Балабақша міндеттері

- Қауіпсіз орта құру.
- Сапалы тамақ пен ұйқы беру.
- Психологиялық қолдау көрсету.
- Жеке ерекшелігін сыйлау.

Білім беретін мекемелер баланың жеке тұлғасын, дарынын, ақыл-ой және физикалық қабілеттерін ашып, оларды дамытуға көмек көрсетуге міндетті. Сондай-ақ баланы өзінің және басқалардың құқықтарын біліп, құрметтеуге, ата-анасын сыйлауды үйретуі тиіс.

Бала өзіне қатысты барлық мәселелер бойынша көзқарасын еркін білдіруге құқылы. Үлкендер балалардың пікіріне құлақ асулары қажет.

Ал, ата-аналар бала тәрбиесі мен дамуына бірдей жауапты. Үкімет ата-аналарға баланы тәрбиелеу мен дамытуда көмек көрсетіп, сондай-ақ балалар мекемелерінің желісін дамытуды қамтамасыз етуі керек.

Сонымен қатар, әрбір бала ақпарат алуға құқығы бар. Үкімет бұқаралық ақпарат құралдарын балалардың рухани және мәдени дамуына ықпалын тигізетін материалдарды таратуға ынталандырып, балаларға зиян келтіретін ақпаратқа тыйым салуы қажет.